

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/materialy-do-pobrania/190093,II-wojna-swiatowa-Polacy-pod-okupacja-niemiecka-i-sowiecka.html>
13.05.2024, 18:20

II wojna światowa - Polacy pod okupacją niemiecką i sowiecką

Lista publikacji IPN, materiałów naukowych, popularnonaukowych, multimedialnych, infografiki historyczne, teki edukacyjne, wystawy

Samoloty niemieckie nad Warszawą - wrzesień 1939, fot. IPN

► [Ogólnopolska akcja „Pamiętamy o żołnierzach broniących Westerplatte”](#) - 1 września 2023

► **1 września 1939** [\(POL\)](#), [\(ENG\)](#)

- [kalendarium](#)
- [biogramy](#)
- [relacje](#)
- [mapy](#)
- [materiały archiwalne](#)

- [fotografie](#)

- [Obrona Westerplatte](#)
- [Zniszczenie Wielunia](#)
- [Obrona Poczty Polskiej w Gdańsku](#)
- [Bitwa nad Bzurą](#)
- [Obrona Warszawy](#)
- [Agresja ZSRS na Polskę - 17 września 1939 r.](#)
- [Sowieci w Polsce](#)
- [Zniszczenia wojenne](#)
- [Zniszczenia Warszawy w 1939 roku. Fotografie Antoniego Snawadzkiego](#)
- [Ekshumacje żołnierzy września 39](#)
- [Bombardowanie Sulejowa](#)
- [Fotografie z kolekcji Jerzego Zielki](#)

- [dokumenty](#)

- [Odezwy i obwieszczenia władz polskich](#)
- [Ogłoszenia władz okupacyjnych](#)
- [Zbrodnie Wehrmachtu - Grupa Armii „Południe”](#)
- [Zbrodnie Wehrmachtu - Grupa Armii „Północ”](#)
- [Prowokacja Gliwicka](#)
- [Dokumenty i opracowania dotyczące działań niemieckich na terenach Polski](#)
- [Zbrodnie Wehrmachtu - Luftwaffe](#)

- [prasa](#)

- [Dziennik Polski](#)
- [Czas](#)
- [Kurier Poznański](#)
- [Wiek Nowy](#)
- [Orędownik](#)
- [Polska Zachodnia](#)
- [Chwila](#)
- [Słowo Narodowe](#)

- materiały IPN
- [artykuły](#)

►portale IPN

- **Polskie Miesiące: [Wrzesień 1939](#)**
- <https://szlakinadziei.ipn.gov.pl>
- **Zbrodnia Katyńska - [Katyń 1940](#)** - więcej o Zbrodni Katyńskiej: [TUTAJ](#)
- **Zbrodnia Wołyńska** - więcej [TUTAJ](#). Portal zbrodniawolynska.pl w trzech wersjach językowych: [POL](#), [UKR](#), [ANG](#). [Baza Ofiar Zbrodni Wołyńskiej](#)
- **Powstanie Warszawskie** - więcej [TUTAJ](#)
- **Niemieckie obozy koncentracyjne** - więcej: <https://truthaboutcamps.eu/>
- **Pierwszy transport Polaków do Auschwitz** - więcej [TUTAJ](#)
- **Powstanie w getcie warszawskim** - więcej [TUTAJ](#)
- **Polacy ratujący Żydów pod okupacją niemiecką** - więcej [TUTAJ](#)
- **[Rodzina Ulmów](#)**
- **portal IPN <https://przystanekhistoria.pl/>** - artykuły, audio/wideo

- [Wrzesień 1939](#) - portal przystanekhistoria.pl
- [Intelligenzaktion](#) - portal przystanekhistoria.pl
- [Akcja AB](#) - portal przystanekhistoria.pl
- [Armia Krajowa](#) - portal przystanekhistoria.pl
- [Armia Czerwona](#) - portal przystanekhistoria.pl
- [Adolf Hitler](#) - portal przystanekhistoria.pl
- [Józef Stalin](#) - portal przystanekhistoria.pl
- [Gestapo](#) - portal przystanekhistoria.pl
- [Cichociemni](#) - portal przystanekhistoria.pl
- [Konspiracja](#) - portal przystanekhistoria.pl
- [Kościół](#) - portal przystanekhistoria.pl

- ▶ [Kresy](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Wysiedlenia](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Martyrologia](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Zbrodnia Katyńska](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Zbrodnia Pomorska](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Zbrodnia Wołyńska](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Zbrodnie komunistyczne](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Zbrodnie sowieckie](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Obozy koncentracyjne](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Niemcy](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Okupacja niemiecka](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Okupacja sowiecka](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Polacy ratujący Żydów](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Polskie Państwo Podziemne](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Polskie siły zbrojne poza krajem](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Polskie wojsko](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Represje](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Władysław Anders](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Stanisław Maczek](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Stanisław Mikołajczyk](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Władysław Raczewicz](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Władysław Sikorski](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Statki i okręty](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Lotnictwo](#) - portal przystanekhistoria.pl
- ▶ [Włochy](#) - portal przystanekhistoria.pl

► [Wielka Brytania](#) – portal przystanekhistoria.pl

► [II wojna światowa - materiały edukacyjne](#)

► **Wydawnictwa IPN**

Katalogi publikacji:

- [Publikacje Instytutu Pamięci Narodowej na temat II wojny światowej](#)
- [Katalog wydawnictw IPN dotyczących II wojny światowej](#)
- [Nowości i zapowiedzi. Wydawnictwa IPN dotyczące II wojny światowej](#)
- [Terror, Holokaust, Represje. Społeczność żydowska pod władzą niemieckiego i sowieckiego totalitaryzmu na ziemiach polskich 1939–1945 – katalog publikacji IPN 2000–2022](#)
- [Terror, Holocaust, Persecution. The Jewish community under the rule of the German and Soviet totalitarianism in Polish territories during 1939–1945. Publications Catalogue 2000–2022](#)

Wydawnictwa - m.in.:

- [Adam Pleskaczyński, Czas bestii. Terror w okupowanej Polsce 1939–1945, Poznań-Warszawa 2023](#)
- [Karol Nawrocki, Pakt zbrodniarzy. Toast za Hitlera, który zmienił świat, Warszawa 2022](#)
- [Zbigniew Wawer, Władysław Anders 1892–1970, Warsaw 2019 ANG](#)
- [Maciej Korcuć, Walcząca Rzeczpospolita 1939–1945, Warszawa 2019](#)
- [The Fighting Republic of Poland 1939–1945 \(ENG\) – pdf](#)
- [Die Kämpfende Republik. Polen 1939–1945 \(DE\) – pdf](#)
- [La République de Pologne en lutte 1939–1945 \(FR\) – pdf](#)
- [Борющаяся Речь Посполитая. Польша 1939–1945 \(RU\) – pdf](#)
- [La Polonia in lotta 1939–1945 \(IT\) – pdf](#)
- [Tomasz Łabuszewski, Ukradzone dzieciństwo / Stolen Childhood, współpraca Anna Maria Adamus, Ewa Dyngosz, Edyta Gula, Warszawa 2022](#)
- [Nie tylko o Ulmach. O pomocy udzielanej Żydom przez Polaków podczas okupacji niemieckiej w latach 1939–1945, red. Tomasz Domański, Alicja Gontarek, Warszawa 2023](#)
- [Not Only About the Ulmas. Assistance Offered on Polish Territory to Jewish People During the German Occupation 1939–1945, edited by Tomasz Domański, Alicja Gontarek, Warsaw 2023](#)

- [Mateusz Szpytma, The Righteous and the Merciful. The Rescue of Jews by the Poles and the Tragic Consequences for Ulma Family from Markowa, Warsaw 2023](#)
- [Marek Gajewski, Generał brygady Ludwik Kmicic-Skrzyński ps. „Kmicic” 1893–1972, Warszawa 2023](#)
- [Polska jesień, rosyjska zima. Spotkanie Julienu Bryana z misją UNRRA w Europie Środkowo-Wschodniej 1946–1947 – fotografie i zapiski / Polish Autumn, Russian Winter. Julien Bryan Meets the UNRRA Mission in Central and Eastern Europe 1946–1947 – Photographs and Notes, red. Jacek Sawicki, Warszawa 2022 ENG](#)
- [Oblężenie Warszawy w fotografii Julienu Bryana / Siege of Warsaw in the photographs of Julien Bryan, redakcja Jacek Zygmunt Sawicki i Tomasz Stempowski, Warszawa 2010](#)
- [album „Okaleczone miasto – Warszawa '39. Wojenne zniszczenia obiektów stolicy w fotografiach Antoniego Snawadzkiego”, oprac. Marcin Majewski.](#)
- [Direction: Wilhelmshaven 1945, translated by Jerzy Giebułtowski, text Grzegorz Drojewski, drawings Hubert Ronek, historical insert and consultation Tomasz Łabuszewski, Anna Obrębska, Warsaw 2022 ENG](#)
- [Operation "Market Garden" 1944, translated by Jerzy Giebułtowski, text Tomasz Robaczewski, drawings Hubert Ronek, historical insert and consultation Tomasz Łabuszewski, Warsaw 2022 ENG](#)
- [The Battle of Monte Cassino 1944, translated by Jerzy Giebułtowski, text Tomasz Robaczewski, drawings Hubert Ronek, historical insert and consultation Tomasz Łabuszewski, Warsaw 2022 ENG](#)
- [The Defence of Grodno 1939, translated by Jerzy Giebułtowski, text Tomasz Robaczewski, drawings Hubert Ronek, historical insert and consultation Tomasz Łabuszewski, Warsaw 2019 ENG](#)
- [Persecution for providing help to Jews in occupied Polish territories during World War II, vol. 1, edited by Aleksandra Namysło, Martyna Grądzka, Warsaw 2022 ENG](#)
- [Zbigniew Stanuch, Ravensbrück Die Geschichte, die nicht vergessen werden darf. Der polnische Standpunkt, Szczecin 2020 GER](#)
- [Opór, przystosowanie czy współpraca? Obywatele II Rzeczypospolitej wobec okupacji sowieckiej ziem polskich w latach 1939–1941, red. Piotr Kardela, Krzysztof Sychowicz, Jarosław Wasilewski, Białystok–Warszawa 2023](#)
- [Polacy i Brytyjczycy w obliczu wybuchu drugiej wojny światowej, red. Waldemar Grabowski, Warszawa 2023](#)
- [„Biuletyn IPN” nr 7-8/2023 – Wołyń. 80. rocznica](#)
- [„Lecz ja wiem: wybawca mój żyje”. Książd Antoni Korczok \(1891–1941\). Życie, posługa, męczeństwo, red. ks. Piotr Górecki, Sebastian Rosenbaum, Bogusław Tracz, IPN, Instytut Nauk Teologicznych Uniwersytetu Opolskiego.](#)

[Katowice–Opole–Warszawa 2023](#)

- [Dokumenty zbrodni wołyńskiej tom 1, oprac. Edward Gigilewicz, Leon Popek, Paweł Sokołowski, Tadeusz Zych, IPN, Muzeum - Zamek Tarnowskich w Tarnobrzegu, Warszawa–Lublin–Tarnobrzeg 2023](#)
- [Marek Stefański, Pułkownik Stanisław Hojnowski \(1893–1939\). Biografia obrońcy Tomaszowa Mazowieckiego z września 1939 roku, Łódź–Warszawa 2023](#)
- [Władzy raz zdobytej... Początki systemu komunistycznego w Polsce 1944–1947, red. Mirosław Surdej, Paweł Fornal, Rzeszów–Warszawa 2023](#)
- [Kościół wobec niepodległości Polski 1918–1989. Ludzie – miejsca – wydarzenia, red. Krzysztof Sychowicz, Jarosław Wasilewski, Białystok–Warszawa 2020](#)
- [Maria Wardzyńska, Był rok 1939. Operacja niemieckiej policji bezpieczeństwa w Polsce Intelligenzaktion, Warszawa 2009 - PDF](#)
- [Adam Dziurok, Marek Gałęzowski, Łukasz Kamiński, Filip Musiał, Od niepodległości do niepodległości. Historia Polski 1918–1989, Wydanie IV zmienione, Warszawa 2023](#)

Biuletyn IPN

- [„Biuletyn IPN” nr 10/2022](#) – Oświata, kultura i nauka w okupowanym kraju
- [„Biuletyn IPN” nr 9/2022](#) – Szlaki nadziei. Odyseja wolności - Międzynarodowy projekt Instytutu Pamięci Narodowej „Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności” ma na celu zarówno ukazanie wkładu Polskich Sił Zbrojnych w wyzwolenie państw i narodów, jak i opisanie szlaków, którymi Polacy zmierzali do wymarzonej Ojczyzny. A szlaki te wiodły polskich żołnierzy od Narwiku przez Grecję po Tobruk. Opisujemy też odyseję polskiej ludności cywilnej, zwłaszcza tej najmłodszej, której szlaki z „niehumanitarnej ziemi” wiodły w jeszcze odleglejsze i często egzotyczne miejsca.
- [„Biuletyn IPN” nr 6/2022](#) – Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie
- [„Biuletyn IPN” nr 5/2022](#) – Zbrodnie spod czerwonej gwiazdy
- [„Biuletyn IPN” nr 4/2022](#) – w numerze m.in. pamięć o Katyniu
- [„Biuletyn IPN” nr 3/2022](#) – Niemieckie obozy
- [„Biuletyn IPN” nr 1-2/2022](#) – Armia Krajowa i jej kontynuacja
- [Biuletyn IPN 1-2/2021](#) – Wypnani z Kresów Wschodnich
- [„Biuletyn IPN” 9/2021](#) – Pisarze polscy, m.in. poezja w czasach zagłady, Historia i pamięć o wojennym pokoleniu poetów: Krzysztof Kamil Baczyński, Tadeusz Gajcy, Andrzej Trzebiński, Wacław Bojarski, Zdzisław Stroiński, Onufry Kopczyński, Krystyna Kraheńska, Jerzy Kamil Weintraub-Krzyżanowski... Poeci, prozaicy, publicyści, konspiratorzy walczącej Polski – wszyscy oni zginęli podczas okupacji niemieckiej, wszyscy, prócz Kopczyńskiego (ofiary Majdanka), w Warszawie

w czasie akcji ulicznych, zbiorowych egzekucji, w końcu w powstaniu.

- [„Biuletyn IPN” nr 11/2021](#) – Bohaterowie, męczennicy, święci – ukochali Polskę nad życie
- [Biuletyn IPN nr 4/2020](#) – 80. rocznica Zbrodni Katyńskiej
- [Biuletyn IPN nr 5/2020](#) – niesprawiedliwy koniec wojny, w numerze m.in.: portret niemieckich grabieżców, Warszawa w objęciach Wielkiego Brata
- [Biuletyn IPN nr 10/2020](#) – Ratowanie dóbr kultury, w numerze m.in.: ratowanie dóbr kultury w czasie II wojny światowej, wojenne losy Zamku Królewskiego w fotografiach, Grabież dóbr kultury w czasie II wojny światowej jako zbrodnia wojenna. Aspekty prawne, Ratowanie zbiorów bibliotecznych w powojennej Polsce
- [Biuletyn IPN 7-8/2019](#) – Powstanie Warszawskie
- [Biuletyn IPN 9/2019](#) – Agresja sąsiadów, w numerze m.in.: Czy Polska miała plan wojny z Niemcami? Czy nasi sojusznicy rzeczywiście opuścili nas we wrześniu '39?
- [Biuletyn IPN 10/2019](#) – w numerze m.in.: inwazja Wehrmachtu na Polskę i zbrodnie niemieckich grup operacyjnych jesienią 1939, Władysław Anders, Niemieckie i sowieckie obozy
- [Biuletyn IPN 11/2019](#) – KOP na straży polskich granic, w numerze m.in.: Korpus Ochrony Pogranicza i początki konspiracji 1939/1940.
- [Biuletyn IPN nr 1-2/2018](#) – Niemcy ludziom zgotowali ten los, m.in.: technologia śmierci. Niemieckie obozy zagłady, KL Gusen w pamięci historycznej Austrii, Posługa polskich księży w KL Dachau i jej upamiętnienie, Piekło po niemiecku według Pileckiego
- [Biuletyn IPN nr 5/2018](#) – Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie
- [Biuletyn IPN 9/2018](#) – Pamięć i tożsamość, w numerze m.in.: straty osobowe II Rzeczypospolitej w latach II wojny światowej, ekshumacje żołnierzy i policjantów poległych w 1939 roku, polskie miejsca pamięci we Włoszech
- [Biuletyn IPN 6/2017](#) – Einsatz Reinhardt Zagłada Żydów
- [Biuletyn IPN 2011 nr 8-9/2011](#) – głównym tematem numeru jest Wojsko Polskie, m.in.: Armia Krajowa, sztafeta pokoleń, udział Polaków w bitwie o Anglię, listy z Powstania Warszawskiego
- [Biuletyn IPN 2010 nr 4/2010](#) – tematem numeru jest Zbrodnia Katyńska
- [Biuletyn IPN 2009 nr 8-9/2009](#) – poświęcony II wojnie światowej i Powstaniu Warszawskiemu, m.in.: niemiecka i sowiecka agresja na II RP, życie codzienne pod okupacją niemiecką, relacje uczestników wojny i Powstania Warszawskiego i sylwetki polskich bohaterów
- [Biuletyn IPN 2009 nr 12/2009](#) – w numerze m.in. polska polityka zagraniczna w l. 1932-1939, współpraca sowiecko-niemiecka w latach 1939-1941

- [Biuletyny IPN 2009 nr 4/2009](#) – niemieckie obozy i sowieckie łagry
- [Biuletyn IPN 2007 nr 10-11/2007](#) – Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie
- [Biuletyn IPN 2007 nr 8-9/2007](#) – Ruch Narodowy, m.in. Narodowe Siły Zbrojne 1942–1946. NSZ w Powstaniu Warszawskim
- [Biuletyn 2007 nr 4/2007](#) – utracone dobra kultury w latach 1939–1989, m.in. straty materialne kultury polskiej na Wschodzie, zniszczenia świątyń katolickich w Polsce pod okupacją niemiecką, zagłada dworów
- [Biuletyn IPN 2005 nr 5-6/2005](#) – Zbrodnia Katyńska
- [Biuletyn IPN 2004 nr 12/2004](#) – Kresy utracone
- [Biuletyn 2004 nr 8-9/2004](#) – w numerze m.in.: zbrodnie Wehrmachtu w Polsce – wrzesień 1939, Powstanie Warszawskie
- [Biuletyn 2003/2004 nr 12-1/2003-2004](#) – w numerze m.in.: „Intelligenzaktion” na Warmii, Mazurach i Północnym Mazowszu, „Akcja AB” na Lubelszczyźnie, niemieckie zbrodnie na powstańcach śląskich w 1939 roku, represje hitlerowskie wobec wsi białostockiej
- [Biuletyn IPN 2003 nr 11/2003](#) – w numerze m.in.: zesłańcy
- [Biuletyn IPN 2002 nr 8-9/2002](#) – w numerze m.in.: wojna i polityka, Polskie Państwo Podziemne, Powstanie Warszawskie, wojenne losy polskiego złota, bagnetem i piórem – życie kulturalne 2. Korpusu
- [Biuletyn IPN 2002 nr 4/2002](#) – o emigracji i Polonii, o Polakach na Wschodzie
- [Biuletyn 2001 nr 7/2001](#) – w numerze m.in.: kaźń profesorów lwowskich w lipcu 1941, represje NKWD wobec mieszkańców strefy przygranicznej w l. 1939 – 1941

Z serii „Patroni naszych ulic”

- [Jacek Pawłowicz, Rotmistrz Witold Pilecki \(1901-1948\)](#)
- [Marek Gałęzowski, Generał Stefan Rowecki „Grot” \(1895-1944\)](#)
- [Jerzy Kirszak, Generał Władysław Anders](#)
- [Jan Daniluk, Obrońcy Poczty Polskiej w Gdańsku](#)
- [Marcin Przegiętka, Powstańcy warszawscy](#)
- [Małgorzata Ptaśńska, Stefan Korboński \(1901-1989\)](#)
- [Jan Jerzy Milewski, Ryszard Kaczorowski \(1919-2010\)](#)
- [Generał August Emil Fieldorf „Nil” \(1895-1953\)](#)
- [Jacek Pawłowicz, Generał Leopold Okulicki „Niedźwiadek” \(1898-1946\)](#)
- [Daniel Koreś, Generał brygady Stanisław Sosabowski \(1892-1967\)](#)
- [Anna Zechenter, Kardynał Adam Stefan Sapieha \(1867-1951\)](#)

- [P. Chmielowiec, K. Tochman, Generał broni Stanisław Maczek \(1892-1994\)](#)
- [Jerzy Kirszak, Generał Kazimierz Sosnkowski \(1885-1969\)](#)
- [Anna Mieszkowska, Irena Sendlerowa \(1910-2008\)](#)
- [Tomasz Sudoł, Maciej Żuczkowski, Major Hieronim Dekutowski „Zapora” \(1918-1949\)](#)
- [Tomasz Toborek, Stanisław Sojczyński „Warszyc” \(1910-1947\)](#)
- [Beata Wolszczak, Jan Karski \(1914-2000\)](#)
- [Ewa Celińska-Spodar, Jan Rodowicz „Anoda” \(1923-1949\)](#)
- [Rafał Brodacki, Stefan Starzyński \(1893-1939\)](#)
- [Agnieszka Witkowska-Krych, Janusz Korczak \(1878 \[1879\]-1942\)](#)
- [Krzysztof Osiński, Marian Rejewski \(1905-1980\)](#)
- [Jan Żaryn, Kardynał Stefan Wyszyński, Prymas Tysiąclecia \(1901-1981\)](#)
- [Katarzyna Minczykowska, Generał brygady Elżbieta Zawacka „Zo” \(1909-2009\)](#)
- [Norbert Wójtowicz, Karolina Lanckorońska \(1898-2002\)](#)
- [Maciej Żuczkowski, Generał brygady Antoni Chruściel \(1895-1960\)](#)
- [Sławomir Kalbarczyk, Kazimierz Bartel \(1882-1941\)](#)
- [Miroslaw Sudoł, Pułkownik Łukasz Ciepliński \(1913-1951\)](#)

Więcej publikacji: <https://przystanekhistoria.pl/pa2/biblioteka-cyfrowa/patroni-naszyc-ulic>

Z serii: „Bohaterowie Niepodległej”

- [s. Teresa Antonietta Frącek RM, Matka Matylda Getter, Warszawa 2019 POL](#)
- [Mother Matylda Getter, Sr. Teresa Antonietta Frącek RM, translated by Sheri Torgrimson, Warsaw 2022 ANG; HEBR; ROS](#)
- [Grzegorz Łubczyk, Henryk Sławik, Warszawa 2019](#)
- [Wojciech Königsberg, Jan Piwnik „Ponury”, Warszawa 2020](#)
- [Adam Hlebowicz, Grażyna Lipińska, Warszawa 2020](#)
- [Szymon Nowak, Jan Szypowski „Leśnik”, Warszawa 2020](#)
- [Grzegorz Makus, Tadeusz Zieliński „Igła”, Warszawa 2020](#)
- [Paweł Rokicki, Mieczysław Bejnar, Warszawa 2020](#)
- [Szymon Nowak, Adolf Pilch „Góra”, „Dolina”, Warszawa 2021](#)
- [Marian Miszczuk, Jan Rossman, Warszawa 2021](#)
- [Michał Gruszczyński, Stanisław Leon Jeute „Cezary”, Warszawa 2021](#)
- [Tomasz Panfil, Antoni Kopaczewski „Lew”, Warszawa 2021](#)

- [Tomasz Panfil, Andrzej Rudolf Czaykowski „Garda”, Warszawa 2021](#)
- [Ewa Marcina Gieniusz CSIC, Ewa Matuszewska „Mewa”, Warszawa 2021](#)
- [Grzegorz Makus, Henryk Lewczuk „Młot”, Warszawa 2021](#)
- [Szymon Nowak, Jan Żabiński „Franciszek”, Warszawa 2022](#)
- [Ewelina Małachowska, Józefa Kantor, Warszawa 2021](#)
- [Marek Pietruszka, Stefania Perzanowska, Warszawa 2023](#)
- [Tomasz Panfil, Kazimiera Grabowska „Wdowa”, Warszawa 2021](#)
- [Anitta Maksymowicz, Agnieszka Wiśła POL](#)
- [Anitta Maksymowicz, Agnieszka Wiśła, translated by James Todd, Warsaw 2022 ANG](#)
- [Karolina Jamnicka Kądej, Stanisław Dąbek](#)

Więcej publikacji:

<https://przystanekhistoria.pl/pa2/biblioteka-cyfrowa/bohaterowie-niepodlegle>

► **Dodatki historyczne do prasy - do pobrania**

- [„Wojna i okupacja” - dodatek prasowy z 23 września 2022](#) - dodatek prasowy przygotowany przez Oddział IPN w Białymstoku. Został opublikowany w „Gazecie współczesnej” i „Kurierze Porannym” 23 września 2022
- [„Wojna nierozliczona” - dodatek historyczny IPN do „Gazety Polskiej Codziennie” w rocznicę wybuchu II wojny światowej 1 września 2022](#)
- [„Niemiecki obóz w Łodzi dla polskich dzieci” - dodatek prasowy Oddziału IPN w Łodzi](#) - 26 listopada 2021 r. w „Dzienniku Łódzkim” ukazał się dodatek prasowy, w którym przypominamy historię obozu przy ul. Przemysłowej w Łodzi, publikujemy jego mapę, przedstawiamy również kulisy procesu obozowej nadzorczyńi - Eugenii Pol, jak też uwypuklamy postać Józefa Witkowskiego - autora publikacji „Hitlerowski obóz koncentracyjny dla małych dzieci w Łodzi”.
- [„Śmierć od gazu”. Dodatek prasowy \[PDF\]](#) - Wydawnictwo Oddziału IPN w Krakowie (wrzesień 2021)
- [Dodatek prasowy IPN - Kresy we krwi. Lato 1941 r.](#) - w dodatku prasowym wydanym w „Naszym Dzienniku” Instytut Pamięci Narodowej przypomina o tym jak Sowieci podczas odwrotu Armii Czerwonej po niemieckim ataku 22 czerwca 1941 r. wymordowali tysiące Polaków likwidując więzienia na Kresach Wschodnich
- [Zagłada polskich elit - dodatek prasowy IPN](#) - w dodatku prasowym wydanym w „Naszym Dzienniku” Instytut Pamięci Narodowej przypomina o tym jak dwa systemy totalitarne - niemiecki nazizm i sowiecki komunizm - wzięły za cel wymordowanie polskiej elity
- [Dodatek prasowy IPN - Inwazja ze Wschodu](#) - 15 września 2020 r., dwa dni przed

81. rocznicą agresji sowieckiej, został opublikowany dodatek prasowy Instytutu Pamięci Narodowej w „Naszym Dzienniku” – „Inwazja ze Wschodu”

I wiele innych na stronie:

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/periodyki-ipn/dodatki-historyczne-do>

► Do pobrania

- [Okupowana Europa. Podobieństwa i różnice, red. Waldemar Grabowski, Warszawa 2014](#)
- [L' Europe occupée. Similitudes et différences. Sous la direction de Waldemar Grabowski](#)
- [„Polish-Jewish Studies”, tom 1/2020](#)
- [„Polish-Jewish Studies”, tom 2/2021](#)
- [„Polish-Jewish Studies”, tom 3/2022](#)

I wiele innych w Bibliotece Cyfrowej – <https://przystanekhistoria.pl/pa2/biblioteka-cyfrowa> oraz na stornie <https://ipn.gov.pl/>

► Infografiki historyczne. Wrzesień 1939

- [Wrzesień 1939. Droga do wojny 1918-1939](#)
- [Wrzesień 1939. Przygotowania](#)
- [Wrzesień 1939. A więc wojna](#)
- [Wrzesień 1939. Obrona przed niemiecką agresją \(4-16 września\)](#)
- [Wrzesień 1939. Sowiecka agresja na Polskę](#)
- [Wrzesień 1939. Walka na dwa fronty](#)
- [Wrzesień 1939. Bilans kampanii](#)
- [Wrzesień 1939. Zbrodnie wojenne](#)

► Świadczenia - II wojna światowa: opowiedziane.ipn.gov.pl

- [Janusz Brochwicz-Lewiński ps. „Gryf”](#) – żołnierz września 1939 r. i ZWZ-AK, uczestnik Powstania Warszawskiego w Batalionie „Parasol”, generał dywizji rezerwy WP.
- [Maria Teresa Jasionowicz](#) – siostra zakonna Zgromadzenia Nazaretanek, jako dziecko przeżyła wojnę i deportację do Kazachstanu.
- [Maria Mirecka-Loryś](#) – członkini Młodzieży Wszechpolskiej, uczestniczka konspiracji narodowej, Komendantka Narodowej Organizacji Wojskowej Kobiet Okręgu Rzeszowskiego oraz Narodowego Zjednoczenia Wojskowego Kobiet,

zaangażowana w działalność organizacji polonijnych w USA.

- [Andrzej Pilecki](#) – inżynier elektroniki, harcerz, syn rotmistrza Witolda Pileckiego.
- [Elonora Szafran](#) – córka Tadeusza Pietrzykowskiego „Teddy’ego” - pięściarza, trenera, żołnierza Wojska Polskiego, jednego z pierwszych więźniów niemieckiego obozu koncentracyjnego Auschwitz, w którym walcząc na ringu zdobył tytuł mistrza Wszechwag.
- [Tadeusz Lutak](#) - żołnierz AK, uczestnik wojny obronnej w 1939 r., najstarszy żyjący czołgista Wojska Polskiego. [Premiera notacji. Najstarszy Świadek Historii wspomina wrzesień 1939 r.](#)
- [Tadeusz Kraszewski](#) - ksiądz, jako dziecko przeżył wojnę. Syn komendanta policji państwowej Jana Kraszewskiego, który we wrześniu 1939 r. dostał się do sowieckiej niewoli.
- [Władysław Gawdyn](#) – żołnierz wojny obronnej Polski 1939 r., następnie Armii Krajowej i II Armii Wojska Polskiego, podpułkownik w stanie spoczynku, więzień w czasach stalinowskich, opolanin z rodowodem kresowym.
- [Jan Podhorski](#) – generał brygady rezerwy WP, harcerz, ochotnik w wojnie obronnej 1939 r., żołnierz Organizacji Wojskowej Związek Jaszczurczy i NSZ, Powstaniec Warszawski, leśnik.
- [Barbara Gancarczyk](#) – major rezerwy Wojska Polskiego, inżynier architekt, w Powstaniu Warszawskim sanitariuszka harcerskiego batalionu „Wigry” AK, odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari za bohaterskie pozostanie z rannymi na Starówce po wyjściu wojska.
- [Henyka Podhorska](#) – córka oficera Policji Państwowej zamordowanego w Zbrodni Katyńskiej (na terenie Ukrainy), zesłana wraz z matką do Kazachstanu.
- [Stanisław Maślanka](#) – harcerz, konspirator AK i WiN, żołnierz 27. Wołyńskiej DP AK, Żołnierz Wyklęty, represjonowany w czasach stalinowskich.
- [Edward Remliger](#) – więzień obozu niemieckiego w Forcie III Pomiechówek od marca do lipca 1941 r.
- [Władysław Fugiel](#) – świadek mordu na rodzinie Ulmów we wsi Markowa.
- [Zbigniew Gondek](#) – syn oficera PP Jana Gondka (1888-1940), zamordowanego przez Sowietów w Miednoje. Uczestnik bitwy o Monte Cassino.
- [Jacek Popiel](#) – kapitan rezerwy WP, kresowiak, harcerz, pilot i instruktor szybowcowy, współzałożyciel Aeroklubu Gliwickiego, w 1944 r. żołnierz w oddziale partyzanckim 16. Pułku Piechoty Armii Krajowej.
- [Marian Pawełczak](#) – żołnierz Armii Krajowej, zastępca dowódcy plutonu w oddziale Hieronima Dekutowskiego „Zapory”, uczestnik akcji zbrojnych pod jego dowództwem.
- [Maria Nykowska](#) – doktor matematyki, starszy wykładowca akademicki,

kresowianka uratowana z Wołynia.

- [Krystyna Nowicka](#) - mieszkanka wsi Radziwiłka w powiecie sochaczewskim, w gminie Młodzieszyn, świadek niemieckich zbrodni we wrześniu 1939 r.
- [Chava Nissimov](#) - działaczka społeczna, pisarka, dziewczynka ocalona z Holocaustu.
- [Janina Moskal](#) - córka Agaty i Stanisława Kota - Polaków, którzy w czasie II wojny światowej ukrywali w swoim domu kilkudziesięciu Żydów.
- [Franciszka Telatyńska](#) - dziewczynka uratowana z rzezi ukraińskich pod Lwowem w 1943 r.
- [Wanda Truska](#) - Polska emigrantka, jako dziecko zesłana z rodzicami na Syberię, skąd poprzez Indie i Wielką Brytanię po II wojnie światowej przedostała się do Kanady.
- [Henryk Troszczyński](#) - Porucznik rezerwy WP, żołnierz AK, przymusowy robotnik III Rzeszy, powstaniec warszawski, żołnierz LWP.
- [Ewa Twarowska](#) - profesor Uniwersytetu Warszawskiego, córka Zygmunta Adama Zyblewskiego (1915-1944), nauczyciela, uczestnika wojny obronnej Polski 1939 r., oficera AK, zamordowanego w Forcie III Pomiechówek.
- [Józef Walaszczyk](#) - przedsiębiorca, Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, mistrz kaletniczy.
- [Zygmunt Walkowski](#) - dziecko wojny, badacz i znawca Warszawy oraz Powstania Warszawskiego
- [Wacław Żelazek](#) - żołnierz II Korpusu gen. Andersa, pracował w wywiadzie, po wojnie na emigracji we Włoszech i w Argentynie.
- [Bogusława Weychert](#) - sanitariuszka Batalionów Chłopskich, współuczestniczka akcji ratowania rodziny żydowskiej, aktywistka społeczna.
- [Stefania Szantyr-Powolna](#) - lekarka, doktor nauk medycznych, harcerka, żołnierz ZWZ-AK, podpułkownik Wojska Polskiego, więźniarka łagrów.
- [Jerzy Stawski](#) - kapitan rezerwy WP, harcerz, żołnierz Armii Krajowej w oddziale Stanisława Sojczyńskiego ps. Warszyc, żołnierz Konspiracyjnego Wojska Polskiego.
- [Tadeusz Stankiewicz](#) - Sprawiedliwy wśród Narodów Świata.
- [Jan Rutyna](#) - ksiądz rzymskokatolicki, działacz kresowy.
- [Maria Danuta Skorupińska](#) - uczestniczka Powstania Warszawskiego, pielęgniarzka.
- [Dymitr Sabatowicz](#) - Łemko, obywatel II RP, w czasie wojny przymusowy żołnierz Armii Czerwonej, deportowany w akcji „Wisła” w 1947 r.

Więcej notacji: <https://opowiedziane.ipn.gov.pl/ahm/tagi/706,II-wojna-swiatowa.html>

► Wystawy

► [II Wojna Światowa](#)

- [Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności](#) – wystawa plenerowa (spot)
- [Armia Krajowa](#) – wystawa plenerowa (spot)
- [Powstanie Warszawskie 1944. Bitwa o Polskę PL/EN](#)
- [Wystawa „Samarytanie z Markowej. Ulmowie – Polacy zamordowani przez Niemców za pomoc Żydom”](#)
- [Wystawa „Śmierć za człowieczeństwo. Rodzina Ulmów”](#)
- [Oblężenie Warszawy w fotografii Juliana Bryana](#)
- [Zniszczenia Warszawy w 1939 r. Fotografie Antoniego Snawadzkiego](#)
- [Zasłużyć na krzyż: albo Virtuti, albo drewniany. Obrona Wybrzeża 1939](#)
- [Zapomniani kaci Hitlera – katalog wystawy](#)
- [Zagłada polskich elit. Akcja AB – Katyń](#)
- [The Destruction of the Polish Elite. Operation AB – Katyn](#)
- [Okupacja niemiecka](#)
- [Soldau – utajony ośrodek zagłady. Niemieckie obozy w Działdowie w latach II wojny światowej](#)
- [Ukradzione dzieciństwo](#)
- [Ojciec Maksymilian Maria Kolbe \(1894-1941\)](#)
- [Zapomniani kaci Hitlera – katalog wystawy do pobrania](#)
- [Okupacja sowiecka i losy Polaków w ZSRS](#)
- [„Domy płoną, kobiety krzyczą, zabawili się do woli”. Armia Czerwona w województwie gdańskim w 1945 roku](#)

► **Fotografie**

- [Fotografie z wojny obronnej 1939](#)
- [Oblężenie Warszawy w fotografii Juliana Bryana](#)
- [Zniszczenia Warszawy w 1939 roku w obiektywie Antoniego Snawadzkiego](#)
- [Wrzesień 1939 – fotografie](#)
- [Fotografie z Powstania Warszawskiego](#)

► **Teki edukacyjne - do pobrania**

- [Agresja sowiecka na Polskę i okupacja wschodnich terenów Rzeczypospolitej \(1939-1941\)](#)

- [Zbrodnia pomorska 1939](#)
- [Teka edukacyjna IPN „Zbrodnia Katyńska”](#)
- [„Kto tego nie widział, nigdy w to nie uwierzy...”. Zbrodnia Wołyńska – historia i pamięć](#)
- [„Polacy ratujący Żydów w latach II wojny światowej”](#)
- [Auschwitz – pamięć dla przyszłości](#)

► Gry IPN

- nowa wersja gry „WARSAW” – [„WARSAW RISING – MIASTO BOHATERÓW”](#)
- [Edukacyjna gra historyczna Polskie Państwo Podziemne](#)
- [Polskie Państwo Podziemne](#)

► IPNtv

- [Dylematy polskiej polityki zagranicznej w przededniu II wojny światowej](#)
- [Intelligenzaktion. Wywiad z Dieterem Schenkiem, cz.1,2 i 3](#)
- [Wiara '44. Film dokumentalny](#)
- [Wiara '44. Opowieść o znaczeniu religii podczas Powstania Warszawskiego – dyskusja](#)
- [CZAS BESTII. Terror w okupowanej Polsce 1939-1945. Promocja albumu](#)
- [Polacy ratujący Żydów w czasie II wojny światowej. Przystanek Historia odc. 33](#)
- [Czy zbliżenie polsko-sowieckie w obliczu wojny byłoby możliwe? – Cykl „Geneza II wojny światowej”](#)
- [„Nie oddamy ani guzika”. Czy byliśmy gotowi do wojny? – Cykl „Geneza II wojny światowej”](#)
- [Czy sojusz polsko- niemiecki byłby możliwy? – Cykl „Geneza II wojny światowej”](#)
- [Wywiad II Rzeczypospolitej wobec wybuchu II wojny światowej. Cz. II](#)
- [Czy zbrodnie II wojny światowej zostały rozliczone?](#)
- [Komuniści wobec wybuchu II wojny światowej. Przystanek Historia odc. 60](#)
- [Fragment filmu propagandowego w reż. Aleksandra Dowżenko dotyczący agresji ZSRR na Polskę we wrześniu 1939 r., zrealizowany prawdopodobnie w latach 1939/1940 przez wytwórnię filmową w Kijowie.](#)
- [Wymarzony sojusz Rzeczypospolitej i Wielkiej Brytanii. Drogi ku wojnie – cykl „Geneza II wojny światowej”](#)
- [Propaganda i ideologia hitlerowska a Polska i Polacy – cykl „Geneza II wojny światowej”](#)

- [Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności – inauguracja projektu](#)
- [II wojna światowa – zbrodnia i kara w polskiej myśli prawniczej](#)
- [Akcja Reinhardt – technologia Zagłady. Niemieckie zbrodnie podczas II wojny światowej](#)
- [Koncepcja Międzymorza – czy ratunek dla Polski. Cykl „Geneza II wojny światowej”](#)
- [Wywiad II Rzeczypospolitej wobec wybuchu II wojny światowej](#)
- [Blizny – film dokumentalny o dzieciach i młodzieży, które przeżyły II wojnę światową](#)
- [Germanizacja i sowietyzacja polskich dzieci w czasie II wojny światowej](#)
- [Ukradzione dzieciństwo. Polskie dzieci: bezbronni ofiary II wojny światowej](#)
- [Nieodrobiona lekcja historii. Losy dzieci żydowskich i polskich podczas II wojny światowej](#)
- [Wojna w oczach dziecka. Cykl „Dziecięce historie” – dyskusja](#)
- [List Juliana Bryana z oblężonej Warszawy](#)
- [Armia Ludowa czy Stalina? Przystanek Historia odc. 61](#) – w programie m.in. o tragicznych losach dzieci w czasie II wojny światowej
- [Relacje polsko-sowieckie w czasie II wojny światowej](#)
- [Karmazynowy błękit nieba – historia polskich lotników podczas II wojny światowej](#)
- [Trudny sojusz. Stosunki polsko-francuskie w przededniu II wojny światowej](#) – cykl „Geneza II wojny światowej”
- [Niemcy i germanizacja totalna w Polsce podczas II wojny światowej](#)
- [Zbrodnie Wehrmachtu na jeńcach wojennych w kampanii polskiej 1939 r.](#) Dyskusja
- [Polscy sportowcy w II wojnie światowej. Przystanek Historia odc. 72](#)
- [Wołyń pod okupacją niemiecką w czasie II wojny światowej](#)
- [Sztafeta pamięci – losy mojej rodziny w czasie II wojny światowej](#)
- [Polscy na Bliskim Wschodzie w czasie II wojny światowej](#) – cykl „Jak Polacy budowali Orient”
- [Jak przyjęto zakończenie II wojny światowej w Europie Zachodniej](#) – cykl „Pytania z historii”
- [Miś Wojtek. Co by było, gdyby zwierzęta mówiły](#)
- [Niemieckie wysiedlenia w czasie II wojny światowej.](#) Cykl „W świetle prawdy” odc. 21
- [Jaki był stosunek Polskiego Państwa Podziemnego do zakończenia II wojny światowej](#) – cykl „Pytania z historii”

- [Chojnicka „Dolina śmierci”](#) – cykl Zbrodnia niedoskonała
- [Obrazy II wojny światowej w materiałach fotograficznych i filmowych](#)
- [Groby i miejsca pamięci w kraju i za granicą](#) – Kongres Pamięci Narodowej.
Dyskusja
- [Poszukiwania i identyfikacja ofiar wojen i represji](#) – Kongres Pamięci Narodowej.
Dyskusja
- [Wojna oczami dzieci.](#) – Kongres Pamięci Narodowej IPN. Podczas 4.
Międzynarodowego Festiwalu Filmowego o Totalitaryzmach „Echa Katynia”
- [Antek Srebrny. Obrona Grodna 1939.](#) Wojenna odyseja Antka Srebrnego
1939–1946
- [Antek Srebrny. Bitwa pod Monte Cassino.](#) Wojenna odyseja Antka Srebrnego
1939–1946
- [W obliczu tragedii. Pakt Ribbentrop- Mołotow](#) – cykl „Geneza II wojny światowej”
- [Ściany totalitaryzmów. Polska 1939–1945.](#) Spot
- [Wojna koalicyjna. Ciągłość władzy \(wrzesień 1939\)](#) – cykl „O podmiotowość...”
- [Mój rówieśnik. Losy obywateli polskich w czasie II wojny światowej](#) – instrukcja gry
edukacyjnej „Mój rówieśnik”
- [Akcja pod Arsenalem 26 marca 1943](#)
- [Najtrudniejszy sojusznik. Stosunki polsko-sowieckie \(lipiec 1941–1943\)](#)
- [Zbrodnie sowieckie i niemieckie. Przystanek Historia od. 39](#)
- [Razem przeciwko Polsce. Układy niemiecko-sowieckie z 1939](#)
- [W Paryżu i Angers \(wrzesień 1939 – czerwiec 1940\).](#) Cykl „O podmiotowość...”
- [Tobie Ojczyzno. Cichociemni](#) – spot edukacyjny
- [Czy Niemcy wywiązały się z obowiązku reparacji wojennych wobec Polski po
zakończeniu II wojny światowej?](#)
- [Doświadczenie II wojny światowej jako wyzwanie urbanistyczne.](#) Cykl „Polskie
miasta wobec totalitaryzmów”
- [Aktion Reinhard](#)
- [Czym była zbrodnia pomorska?](#)
- [Jan Podhorski „Osiemnastoletni ochotnik”. Wrzesień ‘39](#)
- [Jerzy Pertkiewicz w bitwie pod Bzurą. Wrzesień ‘39](#)
- [Zdzisław Baszak. Sam na sam z czołgiem. Wrzesień ‘39](#)
- [Józef Walaszek – rezerwista. Wrzesień ‘39](#)
- [VI Obwód Praga AK w Powstaniu Warszawskim](#)

- [Katyń i jego międzynarodowe konsekwencje](#) – cykl „O podmiotowość...”
- [Historia Misia Wojtka. Przedstawienie dla dzieci](#)
- [Niemieckie miejsca zagłady obywateli Rzeczypospolitej. Wernisaż wystawy fotografii](#)
- [Komunistyczna propaganda wobec Powstania Warszawskiego](#)
- [Zbrodnie niemieckie w Wielkopolsce 1939](#). Dyskusja online
- [Teheran i Jałta. Czyli równia pochyła](#) – cykl „O podmiotowość...”
- [Znaczenie agresji III Rzeszy na ZSRS dla rosyjskiej propagandy historycznej](#). Dyskusja
- [Zbrodniarze niemieccy: osądzeniu i nieosądzeniu](#) – Przystanek Historia odc. 66
- [Józef Mackiewicz. Narodowość – antykomunista](#). Przystanek Historia od. 70
- [Być wiernym Rzeczypospolitej](#). Przystanek Historia odc. 30 – m.in. o AK
- [Nie tylko Palmiry. O egzekucjach w ogrodach sejmowych](#) – dyskusja online
- [Promocja książki Macieja Korkucia „Walcząca Rzeczypospolita”](#)
- [Niemieckie zbrodnie w obozach koncentracyjnych](#). Dyskusja
- [Ludobójstwo Niemiec na narodzie polskim \(1939 – 1945\). Dyskusja o książce](#)
- [Bitwa pod Lenino 1943 – krwawy mit założycielski Ludowego Wojska Polskiego](#). Dyskusja
- [Wieś polska podczas okupacji – cykl Kulisy historii odc. 22](#)
- [II wojna światowa we wspomnieniach Alicji Jezierskiej](#)
- [Niemiecka okupacja Warszawy we wspomnieniach Hanny Woźniak](#)
- [Zbrodnie Wołyńska we wspomnieniach siostry Cecylii](#)

Więcej: [IPNtv – II wojna światowa](#)

***

Więcej informacji na stronach:

ipn.gov.pl

<https://przystanekhistoria.pl>

84. rocznica
wybuchu II wojny
światowej

